

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 28 september 2012
sj.d(2012)1326092

AAN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

SCHRIFTELIJKE OPMERKINGEN

ingediend overeenkomstig artikel 23, tweede alinea, van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie door de

EUROPESE COMMISSIE

te dezen vertegenwoordigd door Charlotte BARSLEV en Wim ROELS, leden van haar juridische dienst, als gemachtigden, domiciliekiezende ten kantore van Antonio ARESU, Gebouw Bech, L-2721 Luxemburg,

in de zaak C-302/12,

X

(Verwijzende rechtelijke instantie: Hoge Raad der Nederlanden - Nederland)

betreffende het bij arrest van 6 april 2012 ingediende verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie door de Hoge Raad der Nederlanden, Nederland, inzake, de heffing van registratiebelasting op een motorvoertuig waar de eigenaar van het motorvoertuig geacht wordt, volgens het nationale recht van twee lidstaten, in deze twee lidstaten woonachtig te zijn.

De Europese Commissie heeft de eer de volgende opmerkingen in te dienen:

1. DE PREJUDICIËLE VRAAG

1. De Hoge Raad der Nederlanden heeft de navolgende vragen gesteld:

"1. Is de uitoefening van de fiscale bevoegdheden door twee lidstaten, in het bijzonder het heffen van een registratiebelasting op een motorvoertuig, onbegrensd in een situatie waarin een burger van de Unie op grond van nationale wetgevingen in twee lidstaten woont en waarin die burger een aan haar in eigendom toebehorend motorvoertuig feitelijk duurzaam gebruikt in beide lidstaten?"

2. Zo de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord, kan het evenredigheidsbeginsel in het kader van de heffing van een registratiebelasting in een geval als het onderhavige een corrigerende werking hebben, en zo dat het geval is, brengt dit beginsel dan mee dat een of beide lidstaten zich moeten beperken bij de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden, en op welke wijze dient die beperking dan vorm te krijgen?"

2. DE FEITEN

2. Belanghebbende is eigenaar van een personenauto ingeschreven in het Belgische kentekenregister. Op 19 juli 2006 werd bij een controle in Nederland geconstateerd dat belanghebbende haar personenauto op de Nederlandse openbare weg gebruikte doch dat deze auto enkel in België was geregistreerd. Belanghebbende had bijgevolg geen Nederlandse belasting van personenauto's en motorrijwielen (hierna: "BPM") voldaan.
3. Belanghebbende heeft de Belgische nationaliteit en is in Nederland werkzaam als orthodontist. Zij is eigenaar van een woning in Nederland en huurt een appartement in België. Zij verblijft gedurende het jaar, met haar partner, afwisselend in beide woningen en gebruikt haar personenwagen gedurende het jaar zowel in Nederland als in België.
4. Voor de Belgische belastingwetgeving wordt belanghebbende aangemerkt als inwoner van België en in België heeft zij een bedrag van 4.957 EUR aan belasting op de inverkeerstelling betaald.

5. De Nederlandse autoriteiten hebben zich op het standpunt geplaatst dat belanghebbende inwoner is van Nederland en dat zij bijgevolg, vanwege het gebruik dat zij met de auto maakte van de openbare weg in Nederland, voor de personenwagen BPM verschuldigd is voor een bedrag van 17.315 EUR.

3. DE RELEVANTE WETTELIJKE BEPALINGEN

Het recht van de Europese Unie

6. Artikel 7 van Richtlijn 83/182/EEG betreffende de belastingvrijstellingen bij de tijdelijke invoer van bepaalde vervoermiddelen binnen de Gemeenschap¹, stelt als volgt:

"Artikel 7: Algemene regels ter bepaling van de verblijfplaats

1. *Voor de toepassing van deze richtlijn wordt onder "gewone verblijfplaats" verstaan de plaats waar iemand gewoonlijk verblijft, dat wil zeggen gedurende ten minste 185 dagen per kalenderjaar wegens persoonlijke en beroepsmatige bindingen, of, voor personen zonder beroepsmatige bindingen, wegens persoonlijke bindingen, waaruit nauwe banden tussen hemzelf en de plaats waar hij woont blijken.*

De gewone verblijfplaats van iemand die zijn beroepsmatige bindingen op een andere plaats heeft dan zijn persoonlijke bindingen en daardoor afwisselend verblijft op verschillende plaatsen gelegen in twee of meer Lid-Staten, wordt evenwel geacht zich op dezelfde plaats te bevinden als zijn persoonlijke bindingen, op voorwaarde dat hij daar op geregelde tijden terugkeert. Deze laatste voorwaarde vervalt wanneer de betrokkene in een Lid-Staat verblijft voor een opdracht van een bepaalde duur. Het feit dat college wordt gelopen of een school wordt bezocht, houdt niet in dat de gewone verblijfplaats wordt verplaatst.

2. *Particulieren tonen met passende middelen, met name met hun identiteitskaart of enig ander legitimatiebewijs, aan waar hun gewone verblijfplaats is.*

---

¹ Richtlijn van de Raad 83/182/EEG van 28 maart 1983 betreffende de belastingvrijstellingen bij de tijdelijke invoer van bepaalde vervoermiddelen binnen de Gemeenschap, PB L 105 van 23.04.1983, p. 59.

3. *Indien de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staat van invoer de juistheid van de verklaring van de gewone verblijfplaats die is afgelegd overeenkomstig lid 2 in twijfel trekken of met het oog op bepaalde specifieke controles, kunnen zij om aanvullende inlichtingen of bewijsstukken verzoeken."*

4. **BESPREKING**

Voorafgaande opmerkingen

7. Uw Hof heeft reeds de mogelijkheid gekregen om zich uit te spreken in een aantal gelijkaardige gevallen². De rechtspraak van Uw Hof die relevant is in deze zaak is deze m.b.t. de interpretatie van de Richtlijn van de Raad 83/182/EEG, en met name het begrip "gewone verblijfplaats" in de zin van artikel 7 van deze richtlijn.
8. De verwijzende rechter lijkt het daar echter niet mee eens te zijn, aangezien de richtlijn nergens in het arrest ter sprake komt. Bovendien lijkt het nuttig te verwijzen naar wat Advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, mr. M.E. Van Hilten, over de toepasselijkheid van artikel 7 van de richtlijn schrijft:

"In dit verband speelt mijns inziens geen rol het begrip 'gewone verblijfplaats' in de zin van artikel 7 van richtlijn 83/182/EEG van de Raad van 28 maart 1983 betreffende de belastingvrijstellingen bij de tijdelijke invoer van bepaalde vervoermiddelen binnen de Gemeenschap, PB L 105, blz. 59. Uit de jurisprudentie van het HvJ volgt dat het bij het bepalen van de 'gewone verblijfplaats' gaat om de plaats waar het permanente centrum van de belangen van de belastingplichtige is gelegen en dat ingeval die beoordeling het niet mogelijk maakt vast te stellen waar dit centrum is gelegen, voorrang moet worden gegeven aan de persoonlijke bindingen. Ik verwijs naar de arresten van het HvJ van 12 juli 2001, Paraskevas Louloudakis, C-262/99, en 23 april 1991, Ryborg, C-297/89, V-N 1991, blz. 1863."

9. Het is de Commissie niet bekend, bij gebrek aan motivering door zowel de Advocaat-generaal als de verwijzende rechter zelf, waarom zij aan deze richtlijn voorbijgaan.

---

² Zaak C-262/99, Louloudakis, zaak C-297/89 Ryborg en zaak C-392/05 Alevizos

Richtlijn 83/182/EEG – het begrip "gewone verblijfplaats"

10. Richtlijn 83/182/EEG betreft het tijdelijk gebruik van vervoermiddelen in een lidstaat anders dan de lidstaat van de verblijfplaats en voorziet in een vrijstelling van registratie en verkeersbelasting in het geval van een dergelijk tijdelijk gebruik.
11. Volgens de considerans van richtlijn 83/182/EEG wordt het vrije verkeer van ingezetenen van de Gemeenschap binnen de Gemeenschap belemmerd door de belastingregelingen die worden toegepast bij de tijdelijke invoer van bepaalde vervoermiddelen voor persoonlijk of beroepsmatig gebruik, en is het opheffen van de door deze belastingregelingen veroorzaakte belemmeringen vooral noodzakelijk voor de vorming van een economische markt met soortgelijke kenmerken als een binnenlandse markt; te dien einde moet de hoedanigheid van ingezetene van een lidstaat met zekerheid kunnen worden vastgesteld³.
12. De belangrijkste doelstelling van richtlijn 83/182/EEG is dan ook het bepalen van één enkele verblijfplaats teneinde ervoor te zorgen dat de fiscale bevoegdheid met betrekking tot voertuigen die tijdelijk worden ingevoerd, wordt toebedeeld aan één enkele lidstaat, met name die lidstaat waarin de belanghebbende zijn gewone verblijfplaats heeft.
13. Opdat de invoer⁴ van een privaat vervoermiddel als tijdelijk zou worden beschouwd, moet het betrekking hebben op een, al dan niet ononderbroken, duur van niet meer dan zes maanden per tijdvak van twaalf maanden. Veder moet nog aan een aantal voorwaarden zijn voldaan, met name dat de belanghebbende zijn gewone verblijfplaats heeft in een andere lidstaat dan de lidstaat van tijdelijke invoer⁵.

---

³ *Loudoudakis*, pt 58 en *Ryborg*, pt. 14.

⁴ Het begrip "invoer" werd niet gewijzigd wanneer de interne grenzen van de Europese Gemeenschap werden afgeschaft op 1 januari 1993. Een betere term zou "transfer" of "overbrenging" zijn van een vervoermiddel.

⁵ Zie artikelen 3 en 4 van richtlijn 83/182/EEG. Andere voorwaarden zijn dat de belanghebbende het vervoermiddel gebruikt voor zijn private gebruik en het niet wordt overgedragen, verhuurd of uitgeleend in de lidstaat van tijdelijke invoer.

14. Bijgevolg, voor zover het de gewone verblijfplaats betreft, kunnen de lidstaten volgens de artikelen 3, 4 en 5 van richtlijn 83/182/EEG bij de tijdelijke invoer van een personenvoertuig alleen vrijstelling van de in artikel 1 bedoelde belastingen verlenen, indien de persoon die het vervoermiddel invoert, zijn gewone verblijfplaats heeft in een andere lidstaat dan die waar de tijdelijke invoer plaatsvindt⁶.
15. Aan de hand van het begrip gewone verblijfplaats, zoals gedefinieerd in artikel 7, lid 1, van richtlijn 83/182/EEG, kan dus worden bepaald in welke lidstaat het betrokken voertuig moet worden geacht tijdelijk te zijn ingevoerd, en welke lidstaat bevoegd is zijn belastingregeling op dat voertuig toe te passen⁷.
16. Volgens artikel 7, lid 1, eerste alinea, wordt onder „gewone verblijfplaats" verstaan de plaats waar iemand gedurende ten minste 185 dagen per kalenderjaar wegens persoonlijke en beroepsmatige bindingen verblijft, waaruit nauwe banden blijken tussen hemzelf en de plaats waar hij woont. Wanneer deze bindingen niet worden geconcentreerd in één enkele lidstaat, wordt voorrang gegeven aan de persoonlijke bindingen boven de beroepsmatige bindingen, op voorwaarde dat de persoon in kwestie op geregelde tijden terugkeert naar de plaats van deze persoonlijke bindingen.
17. Volgens artikel 5 van richtlijn 83/182/EEG gelden geen tijdsbeperkingen in het gebruik door een grensarbeider van zijn personenvoertuig, geregistreerd in de lidstaat waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft, voor de weg die hij regelmatig aflegt om zich van zijn verblijfplaats naar zijn arbeidsplaats en terug te begeven.
18. Het begrip verblijfplaats in de zin van richtlijn 83/182/EEG dient bijgevolg om vast te stellen of er sprake is van tijdelijke invoer van een vervoermiddel⁸. De noodzakelijke en voldoende voorwaarde voor het verlenen van een vrijstelling onder

---

⁶ *Ryborg*, pt. 15.

⁷ *Ryborg*, pt. 16.

⁸ *Ryborg*, pt. 27.

de richtlijn is dat de gewone verblijfplaats gelegen is buiten de lidstaat van invoer, waardoor deze invoer bijgevolg tijdelijk is. Er kan dus worden gesteld dat de wezenlijke voorwaarde om te kunnen genieten van een vrijstelling onder de richtlijn is dat de persoon zijn of haar gewone verblijfplaats heeft in een lidstaat die niet dezelfde is dan diegene waartoe hij zich tijdelijk begeeft.

De rechtspraak van Uw Hof

19. Het volgt uit de richtlijn 83/182/EEG en uit de rechtspraak van Uw Hof dat de richtlijn als doel had criteria aan te reiken voor de oplossing van situaties, zoals deze aan de orde in de huidige zaak, waarbij de feitelijke omstandigheden of conflicterende nationale wettelijke bepalingen de verblijfplaats aan twee of meerdere lidstaten toewijzen en daarbij als gevolg een dubbele belasting wordt geheven.
20. Bijzonder relevant hierbij zijn de arresten in de zaken C-297/89 *Ryborg* en C-262/99, *Louloudakis*.
21. In de zaak C-297/89 *Ryborg*, ging het over een persoon met Deense nationaliteit, die in Duitsland werk had gevonden en aldaar zijn verblijfplaats had verplaatst. De personenauto die hij bezat was geregistreerd in Duitsland en werd gebruikt voor frequente reizen naar Denemarken. Bijna tien jaar na zijn installatie in Duitsland was Ryborg bevriend geworden met een Deense vrouw, woonachtig in Denemarken. Gedurende meer dan een jaar heeft hij nagenoeg elke avond en elk weekend bij haar doorbracht. Bij een van deze bezoeken hebben de Deense autoriteiten zijn auto in beslag genomen op grond dat deze niet in Denemarken was geregistreerd. Inderdaad, zij stelden zich op het standpunt dat hij door zijn regelmatige bezoeken woonachtig in Denemarken was geworden en achtten daardoor, enerzijds, dat hij zijn auto illegaal in Denemarken had ingevoerd en, anderzijds, dat hij zijn auto in Denemarken gebruikte zonder belasting te betalen.
22. Uw Hof stelde echter dat op basis van de uiteengezette feiten men niet kon concluderen dat Ryborg zijn gewone verblijfplaats in Denemarken had. Uw Hof merkte daarbij op dat de bij artikel 7 van richtlijn 83/182/EEG neergelegde criteria

de persoonlijke en beroepsmatige bindingen tussen een persoon en een plaats betroffen alsmede de duur van deze bindingen. Uw Hof heeft ook op andere gebieden van het gemeenschapsrecht vaste rechtspraak waar onder gewone verblijfplaats moet worden verstaan de plaats waar de belanghebbende het permanente centrum van zijn belangen heeft⁹.

23. Uw Hof stelde verder dat het enkele feit dat iemand meer dan een jaar lang de nachten en de weekends bij een vriendin in Denemarken doorbrengt, rechtvaardigt onder dergelijke omstandigheden nog niet de conclusie, dat hij zijn gewone verblijfplaats naar Denemarken heeft overgebracht¹⁰. Uw Hof kwam tot deze conclusie ondanks het feit dat artikel 9, lid 3, van richtlijn 83/182/EEG bijzondere regels bevat m.b.t. verblijfplaats die van toepassing zijn op Denemarken en waarbij het Denemarken is toegestaan zijn eigen regels m.b.t. verblijfplaats toe te passen, meer bepaald dat een persoon geacht wordt in Denemarken zijn gewone verblijfplaats te hebben indien hij daar woont gedurende tenminste één jaar of 365 dagen in een tijdsvak van twee jaar. De conclusie van Uw Hof toont bijgevolg aan dat het begrip gewone verblijfplaats een communautaire inhoud heeft en bevestigt als essentiële doelstelling van de richtlijn het vaststellen van één verblijfplaats opdat de fiscale bevoegdheid m.b.t. voertuigen die tijdelijk worden ingevoerd wordt toebedeeld aan één enkele lidstaat.

24. Zaak C-262/99, *Louloudakis* betref een persoon met zowel Griekse als Italiaanse nationaliteit en met persoonlijke en beroepsmatige bindingen met zowel Griekenland als Italië. De Griekse autoriteiten waren van oordeel dat Louloudakis zijn gewone verblijfplaats in Griekenland had en vereiste dat drie personenauto's in Griekenland werden geregistreerd. Uw Hof overwoog als volgt:

"50. *Vervolgens moet worden vastgesteld, dat een situatie als beschreven door de verwijzende rechter, te weten het bestaan van persoonlijke én beroepsmatige bindingen in twee lidstaten, niet uitdrukkelijk is vermeld in*

---

⁹ *Ryborg*, pt. 19, onder verwijzing naar de zaken 13/73, *Angenieux*, 284/87, *Schäflein/Commissie*, en C-216/89, *Reibold*.

¹⁰ *Ryborg*, pt. 24.

artikel 7, lid 1, van de richtlijn. Die situatie valt echter impliciet onder de eerste alinea daarvan, bepalende dat de „gewone verblijfplaats” de plaats is waar iemand gewoonlijk verblijft, dat wil zeggen gedurende ten minste 185 dagen per kalenderjaar wegens persoonlijke en beroepsmatige bindingen, wat niet uitsluit dat de betrokkene de rest van het kalenderjaar op een andere plaats verblijft, eveneens wegens persoonlijke en beroepsmatige bindingen.

- 51 *De criteria van artikel 7 van de richtlijn voor de bepaling van het begrip „gewone verblijfplaats” betreffen zowel de beroepsmatige en de persoonlijke band van een persoon met een bepaalde plaats, als de duur van die band. Deze criteria moeten bijgevolg cumulatief worden toegepast. Als gewone verblijfplaats moet derhalve worden aangemerkt de plaats waar de betrokkene het permanente centrum van zijn belangen heeft gevestigd (arrest Ryborg, reeds aangehaald, punt 19).*

[...]

- 54 *In alle gevallen waarvoor artikel 7 van de richtlijn geldt, kan de betrokkene krachtens lid 2 van die bepaling, met alle passende middelen het bewijs leveren van zijn gewone verblijfplaats, en dus van zijn persoonlijke en/of beroepsmatige bindingen, alsmede van een verblijfsduur van ten minste, in beginsel, 185 dagen per kalenderjaar in de lidstaat van die bindingen.*

- 55 *Dienaangaande moeten ter bepaling van de gewone verblijfplaats, zijnde de plaats waar de betrokkene het permanente centrum van zijn belangen heeft, alle relevante feitelijke elementen in aanmerking worden genomen (arrest Ryborg, reeds aangehaald, punt 20), te weten, met name, zijn fysieke aanwezigheid, die van zijn gezinsleden, beschikking hebben over woonruimte, de werkelijke plaats van schoolbezoek van de kinderen, de plaats van uitoefening van beroepsbezigheden, de plaats waar zijn vermogensrechtelijke belangen zijn gelegen, de plaats waar hij administratieve banden met de overheid en de sociale instanties heeft, voorzover die elementen de wil van die persoon te kennen geven om aan de plaats van binding een bepaalde stabiliteit te verlenen op grond van een continuïteit die voortvloeit uit een leefgewoonte en normale sociale en beroepsmatige relaties.” (onze onderlijning)*

25. Bijgevolg, in een situatie waar een persoon zijn of haar beroepsmatige en persoonlijk leven gelijkwaardig heeft verdeeld over twee lidstaten, is de intentie die die persoon heeft om een bepaalde stabiliteit te geven aan een bepaalde plaats

doorslaggevend voor het bepalen van de plaats van de gewone verblijfplaats in de zin van richtlijn 83/182/EEG, voor zover de relevante feiten van de zaak deze intentie onderbouwen¹¹.

Toepassing

26. Op basis van de informatie verschaft door de verwijzende rechter - aangevuld met de meer gedetailleerde informatie verschaft door Advocaat-generaal bij de Hoge Raad Mr. M.E. Van Hilten in zijn conclusie - is de Commissie de mening toegedaan dat de huidige zaak niet wezenlijk verschilt van de hiervoor aangehaalde zaken. Het vertoont immers de karakteristieken van een typische situatie van dubbele woonplaats voortvloeiend uit het feit dat beide lidstaten stellen dat volgens hun nationale recht de belanghebbende een ingezetene is in hun lidstaat.
27. De Commissie is bijgevolg van oordeel dat de vraag in deze zaak niet is of Nederland op enigerlei wijze zou worden beperkt door het recht van de Unie met betrekking tot het evenredigheidsbeginsel in het kader van de heffing van een registratiebelasting, doch echter is de vraag in welke van de twee lidstaten in kwestie – Nederland of België – de gewone verblijfplaats van belanghebbende zich bevindt en, als gevolg daarvan, in welke van de twee lidstaten de verplichting ontstaat tot het betalen van registratiebelasting.
28. Het is zo dat, behoudens bepaalde uitzonderingen die in het hoofdgeding niet aan de orde zijn, de motorrijtuigenbelasting niet geharmoniseerd is en aanzienlijk verschilt van lidstaat tot lidstaat. Op dit gebied oefenen de lidstaten dus vrij hun fiscale bevoegdheid uit, mits zij daarbij het gemeenschapsrecht in acht nemen¹². Lidstaten

---

¹¹ Zie het arrest in de zaak 249/85, *Profant*, pt. 27, waar het betrof de uitvoering van de vrijstellingen onder artikel 14 van de Zesde btw-richtlijn en waar Uw Hof benadrukte dat het koppel in kwestie zich niet dusdanig in de ontvangende lidstaat had gevestigd dat zij hun intentie hadden uitgedrukt niet naar hun lidstaat van oorsprong terug te keren.

¹² Zie zaak C-451/99, *Cura Anlagen*, pt. 40; zaak C-464/02, *Commissie t. Denemarken*, pt. 74; gevoegde zaken C-151/04 en C-152/04, *Nadin en Nadin-Lux*, pt. 40; zaak 232/03, *Commissie t. Finland*, pt. 46; zaak C-242/05, *van de Coevering*, pt. 23; zaak C-42/08, *Ilhan*, pt. 17, zaak C-364/08, *Vandermeir*, pt. 22; gevoegde zaken C578/10 tot C-580/10, *van Putten e.a.*, pt. 37 en zaak C-114/11, *Boddenberg*, pt. 21.

kunnen bijgevolg de uitoefening van deze fiscale bevoegdheid baseren op criteria zoals het grondgebied waar een voertuig werkelijk wordt gebruikt, of de woonplaats van de bestuurder¹³.

29. Deze rechtspraak vertrekt van de premisse dat de gewone verblijfplaats bepaald is en dat er zich bijgevolg geen probleem van dubbele woonplaats stelt. Meer in het bijzonder, de principes die uit deze rechtspraak kunnen worden afgeleid, impliceren geenszins dat de lidstaten een volledige discretionaire bevoegdheid kunnen uitoefenen bij de uitvoering van de vrijstellingen voorzien bij richtlijn 83/182/EEG, zoals uitgelegd door Uw Hof, noch dat zij zouden mogen kiezen de richtlijn niet toe te passen of de criteria van de richtlijn te vervangen met andere criteria.
30. Verder is de Commissie van mening dat de rechtspraak waar de nationale rechter in dit verband naar toe verwijst niet van toepassing is op de huidige zaak, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks noch bij analogie.
31. De arresten van Uw Hof in de zaak C-464/02, *Commissie t. Denemarken* en gevoegde zaken C-151/04 en C-152/04, *Nadin e.a.*, betroffen situaties waar bedrijfswagens ter beschikking werden gesteld van personeelsleden die in één lidstaat verbleven door vennootschappen die in een andere lidstaat waren gevestigd. De bedrijfswagens waren geregistreerd in de naam van de werkgevers en de registratiebelasting was betaald in de lidstaat van vestiging van de werkgevers. Uw Hof oordeelde dat het strijdig was met de vrijheid van vestiging indien de lidstaat van woonplaats van de werknemer registratiebelasting hief, tenzij het de bedoeling was het voertuig in de lidstaat van de woonplaats op een permanente basis te gebruiken en dit voertuig effectief zodanig in die lidstaat werd gebruikt¹⁴.

---

¹³ Zie zaak C-451/99, *Cura Anlagen*, pt. 40.

¹⁴ Zie in deze zin C-451/99, *Cura Anlagen*, pt. 42 en zaak C-435/04, *Leroy*, pt. 14 en, in verband met bedrijfswagens ter beschikking gesteld aan personeelsleden, zaak C-464/02, *Commissie t. Denemarken*, pt. 75-78, gevoegde zaken C-151/04 en C-152/04, *Nadin e.a.*, pt. 41 en zaak C-232/03, *Commissie t. Finland*, pt. 47.

32. De zaken C-451/99, *Cura Anlagen* en C-242/05, *van de Coevering*, betroffen situaties waarin een auto was geleased van een vennootschap gevestigd in een andere lidstaat dan de lidstaat van de verblijfplaats van de werknemer die de auto had geleased en gebruikt. De auto's waren geleased voor een bepaalde tijd en geregistreerd enkel in de lidstaat waar de leasingmaatschappij was gevestigd. De duur van het gebruik van de auto's stond bijgevolg duidelijk vast. Uw Hof oordeelde dat er een verplichting was om de auto in de lidstaat van de verblijfplaats van de leasingnemer te registreren, en eveneens dat, in principe, de heffing van een registratiebelasting evenredig diende te zijn aan de looptijd van de leasingovereenkomst of aan de tijd van het gebruik¹⁵.
33. Het is duidelijk dat deze door de verwijzende rechter geciteerde rechtspraak situaties betreffen die tenminste op één punt substantieel afwijken van de huidige zaak, m.n. het feit dat in de huidige zaak het voertuig eigendom is van de belanghebbende. Een ander onderscheid is dat in de huidige zaak de registratiebelasting niet wordt geheven wegens de plaats waar de belanghebbende zijn beroep uitoefent zoals dit wel het geval was in *Commissie t. Denemarken* en in *Nadin*. *Tenslotte*, kon in de zaken *Cura Anlagen* en *van de Coevering* de duur van het gebruik van het voertuig precies worden bepaald, hetgeen de toepassing van het beginsel van evenredigheid in die zaken mogelijk maakte, wat niet het geval is in de huidige zaak.
34. De arresten in de zaken *Gilly en D.*, waar de nationale rechter eveneens naartoe verwijst, zijn verder niet dienstig voor de huidige zaak, aangezien de bepaling van de gewone verblijfplaats daarin geenszins aan de orde was.

---

¹⁵ Zie ook *Cura Anlagen* waar Uw Hof oordeelde dat "bij daadwerkelijk gebruik op het wegennet van een lidstaat van een voertuig dat van een in een andere lidstaat gevestigde onderneming wordt geleased, kan eerstgenoemde lidstaat dus bepalen dat dit voertuig op zijn grondgebied moet worden geregistreerd" (pt. 42) en dat "een dergelijke belasting is evenwel in strijd met het evenredigheidsbeginsel, aangezien het nagestreefde doel kan worden bereikt door een belasting in te voeren die evenredig is aan de duur van de registratie van het voertuig in de staat waar het wordt gebruikt, zodat discriminatie bij de afschrijving van de belasting ten nadele van in andere lidstaten gevestigde autoleasebedrijven kan worden voorkomen" (pt. 69).

35. Op basis van de informatie verstrekt door de verwijzende rechter blijkt dat deze niet is overgegaan tot een evaluatie van alle relevante feiten om vast te stellen in welke lidstaat de gewone verblijfplaats van belanghebbende zich bevindt. Integendeel, zoals reeds gemeld in randnummer 8 hiervoor, acht de verwijzende rechter de richtlijn de facto niet van toepassing op de huidige zaak, doch zonder dat hij dit op enige wijze motiveert¹⁶.
36. Hierbij kan worden aangestipt dat uit de conclusie van de Advocaat-generaal blijkt dat de achtereenvolgende nationale rechters wel over de relevante gegevens beschikten om tot de vereiste evaluatie over te gaan¹⁷. De volgende elementen kunnen hierbij op indicatieve wijze worden aangehaald:
- belanghebbende zou 170 à 175 dagen in Nederland verblijven, hetgeen door de belastingautoriteiten wordt betwist¹⁸;
  - belanghebbende heeft een relatie met A, die zijn woonplaats heeft in België¹⁹;
  - belanghebbende heeft een orthodontiepraktijk in Nederland²⁰;
  - belanghebbende huurt een appartement in België met een oppervlakte van circa 280 m² in een dure en populaire woonwijk in de stad waar A. zijn woonplaats heeft²¹;
  - belanghebbende is eigenaresse van een woonboerderij met gastenverblijf, dierenverblijf, garage, kas, ondergrond, erf, tuin en bijgelegen cultuurgrond met een oppervlakte van 6.295 m² in Nederland²²;
  - belanghebbende en haar partner verblijven in Nederland op de dagen dat belanghebbende daar werkt (maandag tot donderdag buiten de schoolvakanties)²³ en dat belanghebbende zelf stelt alle vrije dagen buiten Nederland door te brengen;

---

¹⁶ Zie in dit verband voetnoot 13 bij de conclusie van Advocaat-generaal Van Hilten.

¹⁷ Zie conclusie Advocaat-generaal Van Hilten, onder 2.1-2.14 en voetnoot 5.

¹⁸ Zie voetnoot 5 bij de conclusie.

¹⁹ Zie punt 2.2 van de conclusie.

²⁰ Zie punt 2.3 van de conclusie.

²¹ Zie punt 2.4 van de conclusie.

²² Zie punt 2.5 van de conclusie.

²³ Zie punt 2.6 van de conclusie.

- belanghebbendes familieleden en vrienden wonen in België en belanghebbende stelt de meeste dagelijkse en alle uitzonderlijke aankopen in België te verrichten²⁴;
  - belanghebbende heeft haar huisarts, tandarts en apotheek in België en heeft in België een aantal verzekeringspolissen afgesloten²⁵;
  - belanghebbende heeft zowel een Belgische als een Nederlandse betaalrekening, doch zowel haar spaarrekening als de kluis zijn ondergebracht in België en privépost wordt in België ontvangen²⁶.
37. In conclusie kan worden gesteld dat, hoewel lidstaten in principe vrij zijn in de uitoefening van hun fiscale bevoegdheid op het gebied van voertuigenbelasting, zij daarbij verplicht zijn het recht van de Unie in acht te nemen. Met het oog op de doelstellingen nagestreefd door richtlijn 83/182/EEG zijn de belastingautoriteiten van de lidstaten verplicht om de begrippen "tijdelijke invoer" en "gewone verblijfplaats" toe te passen, zoals geïnterpreteerd door Uw Hof in grensoverschrijdende situaties waarbij dubbele verblijfplaats aan de orde is en waar moet worden vermeden dat door een dubbele belasting op eenzelfde voertuig ingezetenen van een lidstaat van de Unie worden belemmerd in de uitoefening van de vrijheid van verkeer in de lidstaat van hun keuze.
38. De enkele feitelijke elementen die in het verwijzingsarrest zijn opgenomen – daarbij abstractie makend van de feitelijke elementen die tijdens de procedure voor de lagere rechtbanken wel aan de orde zijn geweest – laten Uw Hof niet toe gedetailleerde richtsnoeren te geven over het feit of in de huidige zaak aan de essentiële voorwaarde is voldaan voor een vrijstelling onder richtlijn 83/182/EEG, meer bepaald dat de belanghebbende haar gewone verblijfplaats in een lidstaat heeft die niet de lidstaat van de tijdelijke invoer is. Verder moet worden aangestipt dat over bepaalde feitelijke elementen betwisting bestaat die door de nationale rechter bevoegd voor de vaststelling van de feiten volgens de nationale bewijsregels moeten worden opgelost.

---

²⁴ Zie punt 2.7 van de conclusie.

²⁵ Zie punt 2.8 van de conclusie.

²⁶ Zie punt 2.9 van de conclusie.

39. De Commissie is de mening toegedaan dat de nationale rechter in de eerste plaats moet beslissen in welke lidstaat de belanghebbende het grootste deel van het jaar doorbrengt. De eerste subparagraaf van artikel 7, lid 1, van richtlijn 83/182/EEG legt de algemene voorwaarden neer voor het bepalen van de verblijfplaats (tenminste 185 dagen per kalenderjaar) wegens persoonlijke en beroepsmatige bindingen, waarbij dit laatste betekent bindingen "waaruit nauwe banden tussen hemzelf en de plaats waar hij woont blijken"²⁷.
40. In dit verband kan worden gesteld dat het feit dat belanghebbende een in Nederland gelegen onroerend goed in eigendom heeft tegenover het feit dat belanghebbende een onroerend goed in België huurt, geen doorslaggevend element in de beoordeling is. Hetzelfde geldt voor de plaats waar de belanghebbende werkt.
41. Integendeel, de beoordeling moet rekening houden met alle relevante factoren, zonder dat één enkel criterium daarbij doorslaggevend kan zijn. In het bijzonder kan niet worden gesteld dat het kwantitatieve criterium als beslissend zou worden aanzien (bv. het aantal nachten doorgebracht in een bepaalde plaats), wanneer andere factoren in een andere richting zouden wijzen dan de richting waarin het kwantitatieve criterium alleen beschouwd, zou wijzen.
42. Het is bijgevolg voor de nationale rechter om een globale beoordeling uit te voeren van alle relevante elementen van de zaak in kwestie. Wanneer de gewone verblijfplaats in een lidstaat is vastgesteld aan de hand van de criteria van artikel 7 van de richtlijn zoals geïnterpreteerd door Uw Hof, dan is deze lidstaat niet door het evenredigheidsbeginsel beperkt in de uitoefening van haar fiscale bevoegdheid m.b.t. een voertuig dat eigendom is van de betrokken inwoner van die lidstaat.

---

²⁷ Artikel 7, lid 1, paragraaf 1, in fine, van Richtlijn 83/182/EEG.

5. **BESLUIT**

De Commissie stelt voor als volgt te antwoorden aan de verwijzende rechter:

"Artikel 7 van richtlijn 83/182/EEG van 28 maart 1983 betreffende de belastingvrijstellingen bij de tijdelijke invoer van bepaalde vervoermiddelen binnen de Gemeenschap definieert het begrip "gewone verblijfplaats".

Het is aan de nationale rechter om na te gaan, op basis van een algemene beoordeling waar een persoon het permanente centrum van zijn belangen heeft gevestigd en waar deze persoon een bepaalde stabiliteit heeft willen verlenen aan haar private en sociale leven.

Eens de gewone verblijfplaats is vastgesteld in een lidstaat, is deze lidstaat niet door het evenredigheidsbeginsel beperkt in de uitoefening van haar fiscale bevoegdheid over een voertuig dat toebehoort aan een inwoner van die lidstaat."

Charlotte BARSLEV

Wim ROELS

Gemachtigden van de Commissie